

VRAAG & ANTWOORD

Het CAOP beantwoordt gratis or-vragen van lezers. Dat gebeurt snel en deskundig, binnen enkele werkdagen. Heb je een vraag, stel die dan via de website: www.ornet.nl/vragenservice/. De vragenservice wordt vanuit het CAOP gecoördineerd door Harry Hartmann. Het CAOP is het kennis- en diensten-centrum op het gebied van arbeidszaken in de publieke sector (www.caop.nl).

Nieuwe bedrijfsarts

Onze organisatie is aangesloten bij een Arbodienst. De artsen die we nu hebben worden door de Arbodienst vervangen door andere artsen. Hebben wij als or instemmingsrecht op de nieuwe artsen?

De Ondernemingsraad heeft samen met de werkgever, de bedrijfsarts en de preventiemedewerker een rol binnen de Arbowetgeving. De uiteindelijke verantwoordelijkheid over het arbeidsomstandighedenbeleid ligt bij de werkgever, maar alle spelers hebben een belangrijke rol.

Aan de or is een rol gegeven bij de keuze van bedrijfsarts en over de inhoud van het contract. Dit vloeit voort uit artikel 27 van de WOR. Hierin staat dat 'de ondernemingsraad instemmingsrecht heeft als de bestuurder wijzigingen doorvoert die betrekking hebben op de arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het re-integratiebeleid.

Het voornemen om een (nieuw) contract af te sluiten met een bedrijfsarts valt hier ook onder.'

De nieuwe Arbowetgeving – sinds half 2017- regelt specifiek dat de bedrijfsarts nauw samenwerkt met de ondernemingsraad. De preventiemedewerker adviseert aan de bedrijfsarts. De bedrijfsarts adviseert en geeft medewerking aan de preventiemedewerker en de ondernemingsraad. Een overtreding hierop kan worden beboet.

De or moet dus vanwege het instemmingsrecht betrokken worden bij het aangaan van een contract met de arbodienst. Het is belangrijk bij dit instemmingsverzoek te letten op de voorwaarden die de arbodienst in het contract heeft opgenomen, bijvoorbeeld 'uit een pool van bedrijfs-

artsen worden een of meer bedrijfsartsen bij de organisatie geplaatst'. In het geval van dit voorbeeld kan de or geen invloed meer uitoefenen op de bij de organisatie geplaatste persoon/personen. Ook moet in de gaten worden gehouden wanneer de contractstermijn afloopt. Indien de werknemers (en de or) geen goed gevoel of bezwaren hebben bij de arbo-arts, kan bij een contractverlenging of contractvernieuwing de instemming onthouden worden. Let er tenslotte wel op dat de bestuurder zelf bij de or een instemmingsaanvraag indient op dit vlak. Vaak gaat het om het wijzigingen binnen het contract dat de bestuurder heeft afgesloten met de Arbodienst.

Schriftelijk communiceren met de achterban

Hoe kunnen wij de communicatie met de achterban versterken? Wij hebben het gevoel dat medewerkers niet op meer e-mails zitten te wachten.

Vanuit de Wet op de ondernemingsraden hebben jullie veel ruimte om de achterbancommunicatie zelf in te vullen. Twee zaken zijn in de WOR vastgelegd:

- Met betrekking tot de verslaglegging van de Overlegvergadering, stelt artikel 23 a lid 5 dat de or in overleg met de bestuurder afspraken maakt over het openbaar maken van de agenda en het verslag van de overlegvergadering.
- Artikel 14 stelt dat de or in zijn reglement vastlegt wanneer de agenda en de notulen van de or vergadering verspreid worden.

Goede communicatie vereist meer dan het doorgeven van de agenda en notulen. Veel ondernemingsraden kiezen ervoor om achterbanleden regelmatig vroegtijdig te betrekken in plaats van alleen mee te delen wat er is gebeurd. Bijvoorbeeld door mensen die te maken hebben met een organisatiewijziging bij de adviesaanvraag, te betrekken om mee te denken. Veel werknemers zijn bereid om, als het hun aangaat, voor een afgebakende periode hun visie te geven. Er bestaan meerdere vormen voor, bijvoorbeeld de vorm van het wereldcafé, waar medewerkers brainstormen over thema's. Bij het inzetten van achterbanleden is het wel van belang goede afspraken te maken over facilitering van de collega's.

Schriftelijke communicatie blijft altijd belangrijk. Ook hier kan de or meer schwing aan geven door te werken met heldere uitnodigende teksten. Het is ook van belang om je in te leven in jullie collega's: goed uitleggen waar de or mee bezig is, aansluiten bij de interesses van de collega's en bijvoorbeeld interviews op te nemen in jullie periodiek van boeiende collega's. Kortom: er tijd in steken en een keer een journalist uitnodigen op een training, om journalistieke vaardigheden op te doen als or.

Eenzijdig wijzigingsbeding

Onze bestuurder wil een eenzijdig wijzigingsbeding in alle (bestaande en nieuwe) arbeidsovereenkomsten opnemen en hiervoor een instemmingsaanvraag indienen bij de or. Is dit correct?

Een or kan niet rechtsgeldig en bindend instemmen met het opnemen van een eenzijdig wijzigingsbeding in reeds bestaande arbeidsovereenkomsten. Hierover dient de werkgever overeenstemming te krijgen met de individuele medewerker om de arbeidsovereenkomst aan te passen.

Er zijn gevallen waarin een werkgever kan bepalen zelf wijzigingen door te voeren. Jurisprudentie wijst uit dat de werkgever met een beroep op zwaarwegende belangen, goed werkgeverschap/werknemerschap en de omstandigheden van het geval, soms wijzigingen zonder instemming van de werknemer mag doorvoeren. Hij moet hiervoor zwaarwichtige belangen hebben waarvoor het geschade werknemersbelang naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken.

Voor nieuwe arbeidsovereenkomsten kan de ondernemingsraad wel in overleg of onderhandeling gaan over het feit of zij een (vooraf opgestelde) toevoeging acceptabel vinden waarin staat wanneer een dergelijk wijzigingsbeding mogelijk is en onder welke voorwaarden. Dit is onderdeel van het aanstellingsbeleid en dus instemmingsplichtig.

Ook een vraag?

Heb je ook een vraag voor deze rubriek? Stel deze op ornet.nl (klik op rubriek Vragenservice). Hier vind je ook nog andere or-gerelateerde vragen en antwoorden.

column

LIZA ARENDS

ALGEMEEN DIRECTEUR
OR-ONDERSTEUNING &
AS-OPLEIDINGEN

Branche-organisatie?

Ik las een artikel over de ambtelijk secretaris, voor or-leden die overwegen er een aan te stellen. De schrijver had overduidelijk onvoldoende kennis van dit vak. Ik besepte dat er noch voor de schrijver, noch voor or-leden een onafhankelijk orgaan is waar zij hun informatie kunnen halen.

Is een or-lid dan veroordeeld tot vakbladen of nieuwsbrieven van or-opleidingsinstituten om op de hoogte te blijven? Deze informatie is meestal geschreven door een or-trainer of -adviseur en niet altijd van journalistiek niveau, of zelfs gekleurd. Een trainer wil immers or-trainingen verkopen. Hij zal bijvoorbeeld niet zeggen dat een or minder scholing nodig heeft als hij een ervaren ambtelijk secretaris aanstelt. Dit zou ik wel schrijven. Maar ook ik ben niet onafhankelijk!

Natuurlijk kan een or-lid kennis en ervaring uitwisselen op themadagen van bijvoorbeeld LOMOZ (vereniging voor ondernemingsraden in Zorg & Welzijn) en MNO (voor or's van multinationale ondernemingen). Deze organisaties bieden geen kennisbank met een or-helpdesk en vertegenwoordigen niet alle or's. Zo ook niet de Nederlandse Vereniging voor de Medezeggenschap. NVMZ probeert invloed uit te oefenen op de positie van medezeggenschap, maar ik heb niet het idee dat dit goed van de grond komt.

Ook de SER, adviesorgaan van de overheid, treedt op als een soort brancheorganisatie. De SER heeft de bestuurlijke taak om medezeggenschap te bevorderen. Dit doet hij onder meer door informatievoorziening aan or-leden, zoals het SER-conceptreglement, met congressen, klankbordbijeenkomsten, themadossiers en zorg voor de kwaliteit van scholing. Toch vertegenwoordigt ook de SER niet alle spelers in de medezeggenschap en heeft hij een politieke agenda.

Misschien wordt het tijd dat alle spelers de krachten bundelen en professioneel gaan samenwerken! Ieder vanuit zijn eigen kracht voor de bevordering van de medezeggenschap. Dan kan een or-lid, of ieder ander die informatie over de or zoekt, voortaan met alle vragen op één onafhankelijke plek terecht.